

TEMEL YETERLİLİK TESTİ

TÜRKÇE

SORU BANKASI

ANKARA

İÇİNDEKİLER

Sözcüğün Anlam Dereceleri.....	1	Ses Bil. – Yazım Kuralları – Nok. İşaretleri Karma Testler.....	147
Sözcükte Anlam Olayları.....	7	Sözcüğün Yapısı.....	151
Sözcükler Arası Anlam İlişkileri.....	11	Adlar (İsimler).....	161
Kalıplaşmış Söz Öbekleri.....	15	Sıfatlar (Önadlar).....	169
Cümleye Sözcük Yerleştirme.....	19	Tamlamalar.....	177
Söz Öbeğinin Cümleye Kattığı Anlam.....	21	Zamirler (Adıllar).....	183
Cümlede Anlam.....	29	Zarflar (Belirteçler).....	191
Cümlede Anlam İlişkileri.....	33	Edat (İlgeç) – Bağlaç – Ünlem.....	199
Cümle Analizi.....	37	Fiiller (Eylemler).....	207
Cümle Tamamlama ve Cümle Oluşturma.....	41	Fiilimsiler (Eylemsiler).....	215
Cümleden Kesin Olarak Çıkarılabilecek Yargı.....	45	Eylemde Çatı Özellikleri.....	223
Cümlede Konu, Ana Fikir, Yardımcı Düşünce.....	49	Sözcük Türleri Karma Testler.....	231
Paragrafta Akışı Bozan Cümle.....	57	Cümlenin Öğeleri.....	237
Paragrafı İkiye Bölme.....	59	Cümle Türleri.....	245
Paragraf Tamamlama.....	61	Anlatım Bozuklukları.....	253
Paragrafa Cümle Yerleştirme.....	63	Deneme Tadında Testler – 1.....	261
Paragrafta Cümle Sıralama, Cümlenin Sırası.....	65	Deneme Tadında Testler – 2.....	263
Paragrafta Cümleler Arası Yer Değiştirme.....	67	Deneme Tadında Testler – 3.....	265
Paragrafta Ana Düşünce – Çıkarılabilecek Yargı.....	69	Deneme Tadında Testler – 4.....	267
Paragrafta Yardımcı Düşünce – Çıkarılamayacak Yargı.....	77	Deneme Tadında Testler – 5.....	269
Paragrafta Konu – Başlık.....	83	Deneme Tadında Testler – 6.....	271
Paragrafta Duyular.....	85	Deneme Tadında Testler – 7.....	273
Paragrafta Kesinlik.....	87	Deneme Tadında Testler – 8.....	275
Paragrafta Kişi ve Mekan Özellikleri.....	89	Deneme Tadında Testler – 9.....	277
Paragrafta Soru.....	91	Deneme Tadında Testler – 10.....	279
Paragrafta Anlatım Yöntemleri ve Türleri.....	93	Deneme Tadında Testler – 11.....	281
Paragrafta Düşünceyi Geliştirme Yolları.....	97	Deneme Tadında Testler – 12.....	283
Paragrafta Anlatım Özellikleri ve Teknikleri.....	99	Deneme Tadında Testler – 13.....	285
Par. Anlatıcı Bakış Açılırları, Anlatımda Kişi ve Yeni Kav.....	101	Deneme Tadında Testler – 14.....	287
Anlam Bilgisi Karma Sorular.....	103	Deneme Tadında Testler – 15.....	289
Ses Bilgisi.....	123	Deneme Tadında Testler – 16.....	291
Yazım Kuralları.....	131	Deneme Tadında Testler – 17.....	293
Noktalama İşaretleri.....	139	Deneme Tadında Testler – 18.....	295
		Deneme Tadında Testler – 19.....	297
		Deneme Tadında Testler – 20.....	299
		Açık Uçlu Sorular.....	301

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinden, **ayraç içinde verilen anlam çıkarılamaz?**

- A) Kitabın on yedinci baskısını bu sene yapmayı düşünmüyoruz. (Tasarı)
- B) Tüm yazarlar, yazın hayatına başlamadan önce şiir yazmayı denemiştir. (Eşitlik)
- C) İlk romanımı yazdığım zamanları daha dün gibi hatırlıyorum. (Benzerlik)
- D) Kitap kapağının tasarımı için özellikle sizi seçtim. (Öncelik)
- E) Yazarlığım hakkında net bir değerlendirme yapmak için önce hikâyelerimi okuyunuz. (Uyarma)

2. Onun sevecen bir bakış zannettiği şeyin, aslında dalgın bir bakış olduğuna **hükmettim**.

Bu cümledeki altı çizili sözcüğün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Egemenliği altında bulunmak
- B) Üzerine düşmek
- C) Kaniya varmak
- D) Aklına esmek
- E) Sözüğü geçirmek

3. Aşağıdakilerden hangisinde, “takılmak” sözcüğünün anlamıyla kullanımı birbirine **uymamaktadır?**

Anlam	Kullanım
A) Bir yerde bir süre kalmak, oylanmak.	Arkadaşının söylediği sözlerle takıldığı için işine konsantre olamıyordu.
B) Bir engelle karşılaşıp geçici olarak işlenemez duruma gelmek.	CD takılınca sanatçı zor anlar yaşadı.
C) Bir yere iliştikten, dokunduktan sonra oradan kurtulamamak.	Yüzgeçleri ağa takılan balık dakikalarca çırpındı.
D) Biriyle ya da bir toplulukla birlikte olmak.	Her akşam mahalle arkadaşlarıyla takılıyor.
E) Kızdırmak amacıyla şaka yollu konuşmak.	Arkadaşının fanatik olduğunu bildiği için sürekli ona laf atıp takılıyordu.

4. Aşağıdakilerin hangisinde **boş bırakılan yere ayraç içindeki sözcük getirilemez?**

- A) Bakmak ile görmek arasındaki ---- bir türlü anlamıyordu. (ayrıntıyı)
- B) Sınav için düzenleme yapılmasını talep ederseniz ---- ile ilgili olarak mümkün olan en kısa zamanda destek alabilirsiniz. (gereksinimleriniz)
- C) İşe alınacak kişilerin hangi ---- sahip olması gerektiği henüz açıklanmadı. (niteliklere)
- D) Bazen tarihi vakaları tek tek anlatır, hatta karşıdaki kişiyi ---- için sorular sorduğu olurdu. (tartmak)
- E) Tehlikeyi ---- oradan derhal uzaklaşmak hayati açıdan önem taşır. (sezince)

5. Aşağıdaki cümlelerle ilgili ayraç içinde verilen bilgilerden hangisi **yanlıştır?**

- A) Onun bizimle dalga geçer gibi konuşmasına artık alıştık. (Kanıksama söz konusudur.)
- B) Daha beş yaşında gezegenlere ve uzay sistemine ilgi duyması hepimiz şaşırttı. (Üstünlük bildirilmiştir.)
- C) Çizgisiz kâğıdın altına çizgili bir kâğıt koyarsan daha düzgün yazarsın. (Yöntem gösterilmiştir.)
- D) Yurtta kaldığı ilk gün yatağına alışamamıştı. (Yadırgama anlatılmıştır.)
- E) Onunla aramızın bozulacağı aklımın ucuna bile gelmezdi. (Beklenmezlik anlatılmıştır.)

6. Aşağıdaki cümlelerle ilgili ayraç içinde verilen bilgilerden hangisi **yanlıştır?**

- A) Eğer en yükseğe ulaşmak istiyorsan en aşağıdan başlamalısın. (öğüt söz konusudur.)
- B) Son yıllarda köyden kente göçün arttığı görülmektedir. (Saptama yapılmıştır.)
- C) İstesek de istemesek de bu evden çıkacağız. (Çaresizlikten söz edilmiştir.)
- D) Bu kadar geç kalmazdı, acaba başına bir şey mi geldi? (Tahmin yapılmıştır.)
- E) Sırasını engelli bir vatandaşa vererek uygun bir davranış sergiledi. (Onay söz konusudur.)

1. Bazı kişilerin kafalarında henüz açık ve net oluşmamış olan fikirler, kelimelerin erişemediği bir yerlerde titreşmeye ve bize satılmaya devam eder. Ta ki biz düşüncelerimizi şekle sokacak kelimeleri bulana kadar. Bazı önemli düşünürler, düşüncenin sınırlarında oyalanmaktan hoşlanırlar. Duyabildiğimiz melodiler güzeldir ama duyamadıklarımız daha güzeldir. Zeki insan bir düşünceyi ifade etmeyi ister ama daha öncesinde onu keşfetmek ister ve bunu yapabilmek için incelikli davranmak gerektiğini bilir. Düşünmek, bir şimşek fırtınası izlemekten çok, kelebek avlamak gibi olmalıdır.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doğaya egemen olmak için çalışmak
- B) Yeniliklere ve farklı görüşlere açık olmak
- C) Sinirlerine hâkim olmak
- D) Harekete geçip titizlikle çaba göstermek
- E) Uzun zaman ayırmak

2. Yazarlık büyük bir sorumluluk gerektirir. Özellikle bunu meslek haline getirenler hem bireysel hem toplumsal anlamda büyük sorumluluklar üstlenmişlerdir. Sadece bireysel sorunlarla ilgilenenler bile o bireysel sorundaki insanlarda var olduğu için ucundan da olsa topluma dokunmuş olurlar. Bu dokunuşla özellikle okurun alacağı bütün vitaminleri bir hap halinde sunan yazarlar, her zaman öne çıkarlar. Böyle olunca büyük bir doyuma ulaşan okur, yazarın diğer romanını dört gözle beklemeye başlar.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Okurların kafasındaki bütün soru işaretlerini ayrıntıya inerek gidermek
- B) Okurun ihtiyacı olan her şeyi kısa ve öz bir biçimde anlatmak
- C) Okurların duygu ve düşüncelerine tercüman olmak
- D) Okuru birçok konuda yönlendirmeyi başarmak
- E) Okurda her okunduğunda farklı hisler uyandırmak

3. Fish adlı ünlü yazar, hayatı boyunca sansüre karşı çıkmış ve yayın özgürlüğünden yana olmuştur. Okurlar tarafından büyük beğeni toplayan eserleriyle kitapların cansız olmadığını, insanların yaşamlarını değiştirebilme gücüne sahip olduğunu öne sürmüştür. Milton da bu konu hakkında şöyle yazıyor “Kitaplar kesinlikle cansız nesnelere değildir. Ancak evlatları oldukları ruhlar ne kadar canlıysa onlar da o kadar yaşam enerjisine sahip olabilirler. Tıpkı bir viyolonsel gibi, kendilerini doğuran canlı zihnin en saf etkisini ve özünü saklarlar.”

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir eserin değeri hayatla bağının ne kadar fazla olduğuyla ölçülür.
- B) Kendinden önceki yazarları örnek alanlar, onların yarattığı etkiyi yaratmak isterler.
- C) Bir kitap, onu oluşturan etkenlerin yaşamasıyla kalıcılığını devam ettirir.
- D) Özgün eserler, her okunduğunda yeni anlamlar veren eserlerdir.
- E) Geçmişle bağını koparmayan eser, her zaman insanları ilgisini çeker.

4. Sanatçıların birçoğu yazın hayatına şiir ile başlar, daha sonra hikâye ve romana yönelir. Öyle görülüyor ki şiir, edebiyatçının bir kalem tecrübesidir. Ancak bu yazarımız, diğerlerinden farklı olarak önce birçok hikâye ve roman yazmış; daha sonra şiirler yazmaya başlamıştır. İlk şiir kitabında aradığını bulamayan yazar, ikinci kitabında da aynı sonla karşılaşacak gibi görünüyor. Çünkü bu sanatçı için önemli olan, arabanın sizi kasabanın diğer tarafına götürüp götürmeyeceği değil, markasıdır.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İçerikten çok biçime önem vermediği
- B) Akıcı ve yalın bir dil kullanmadığı
- C) Yazdıklarının herhangi bir mesajı olmadığı
- D) Sözcükleri amaçlarına uygun kullanmadığı
- E) Anlatmak istediğini doğrudan değil, dolaylı olarak anlatması

1. (I) Yazar, bugünkü Türkiye Türkçesinin gramer özelliklerini şiirine yansıtır. (II) Standart Türkiye Türkçesinin yanında bazı Arapça sözlere de sayıları çok olmamakla birlikte başvurur. (III) Bu Arapça sözler, halk arasında sıkça kullanıldığı için şiirlerin anlaşılmasında zorluk çekilmez. (IV) Şiirlerinde, bazı sözcüklerin şekil özelliklerini değiştirerek söz oyunu yaptığı da görülür. (V) Şiir dışında yazmış olduğu makale, deneme ve mektup türündeki eserler ise, birçok yayınevi tarafından farklı yıllarda kitap haline getirilmiştir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi, anlatılabilirlik açısından ötekilerden farklı bir nitelik taşımaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. (I) Eğitimin toplumsal değişime katkı sağlamada etkili olduğu herkes tarafından kabul edilmektedir. (II) Fakat eğitimin katkısıyla ortaya çıkan bu değişimin hız kazanması, başka ihtiyaçların doğmasına sebep olabilir. (III) Böylece eğitim ve sosyal değişim karşılıklı ve ivmeli bir şekilde iletişim içine girmiş olur. (IV) Sosyal gelişmeyi ve değişmeyi sağlayabilmek için, eğitim programlarının kaliteli hazırlanması gerekir. (V) Bu, hem öğrencilerin sosyalleşmesi hem de toplumsal kalkınmanın gerçekleşmesi için eğitimin üzerine düşen görevlerin belirlenmesi anlamına gelir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde koşul-sonuç ilişkisi vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. **Aşağıdaki cümlelerden hangisi, dolaylı anlatıma örnek olabilir?**

- A) Bir an için tüm sorunlarımızın bittiğini, artık güzel günlerin geleceğini düşünelim.
B) "Yeter artık!" dediğimizde yanımızdan uzaklaşan değil, yanımızdan ayrılmayan dostlar arıyoruz.
C) Sözlerimin yetkililerce yanlış anlaşılmasından dolayı açıklama yapma gereği duydum.
D) Neşet Ertaş, "Uyku girmez gözüne, gönül viran olanın." derken aslında kendinden bahsediyordu.
E) Yönetici, binaya yeni taşınan genç çifte, aidatı zamanında vermeleri gerektiğini söyledi.

4. (I) Ömer Seyfettin, Milli edebiyatın temellerini atmak üzere Selanik'te bir dergi çıkarmış ve bu dergide görüşlerini belirtmiştir. (II) O, millî bir edebiyat vücuda getirmek için öncelikle millî bir lisan ister. (III) Ömer Seyfettin, millî edebiyat oluşturmak maksadıyla vezin ve dil gibi malzemeleri öne çıkarırken içerik hususunda ısrarcı değildir. (IV) "Çin'den bile bahsedilse eserin yine millî kabul edilmesi gerektiği"ni savunur. (V) Kısacası, Ömer Seyfettin millî bir edebiyat oluşturmak adına elini taşın altına koyan yazarların önde gelenidir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde amaç-sonuç ilişkisi yoktur?

- A) V. B) IV. C) III. D) II. E) I.

5. I. İnsan için en kolay öğrenme yolu kitap okumadan geçer.
II. Kitap okuyarak geçirilen dolu dolu bir zaman insana her zaman yarar sağlayacaktır.
III. Bir insan anlama ve kavrama yeteneğini geliştirmek istiyorsa ilk önce kitaba sarılmalıdır.
III. Kitap, insanı mutlu eden ve birazcık da olsa dertlerinden uzaklaştıran bir arkadaş gibidir.
V. Kitap okumanın zihni geliştiren en önemli etkinliklerden biri olduğu bilinmektedir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangileri anlamca birbirine en yakındır?

- A) I. ve II. B) I. ve III. C) II. ve IV.
D) III. ve V. E) IV. ve V.

6. (I) Türkçede eski dilde "tenkid" ve şimdilerde "eleştiri" olarak kullanılan bir kavram vardır. (II) Kitap ve makale sözcükleriyle birlikte "makale eleştirisi" ya da "kitap eleştirisi" olarak kullanıldığında, bu kavram bazen ürkütücü olabilmektedir. (III) Ülkemizde bir "eleştiri kültürü" gelişemediğinden eleştiri yapma, çatışmaya hatta ileri düzeyde de kavgaya ortam hazırlayan bir girişim olarak algılanabilmektedir. (IV) Çoğu zaman bu ifadelerden olumsuz anlamlar çıkarılmaktadır. (V) Böylesi bir işe girişmek, biraz cesaret ve risk üstlenmeyi gerektiren bir davranış olarak görülmektedir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde neden-sonuç ilişkisi vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Paragrafın Yapısı – Paragrafı İkiye Bölme

1. (I) Bir edebi yapıtı değerlendirmek, onun hakkında yorum ve eleştiri getirebilmek belirli donanım gerektiren bir etkinliktir. (II) Eline kalemi alıp eleştiri, tanıtım yazısı yazacak olanlar kendi kişisel beğenilerinden sıyrılmış eseri çözümlenmeye uğraşmalıdır. (III) Değerlendirme yapılırken beğeni, ölçüt ve yargılarının içeriği bilimsel bilgilerle temellendirilmelidir. (IV) Toplumcu sanat gibi eleştiri de varlığını, saygınlığını artık kanıtlamaya başlamaktadır. (V) Elbette bu aşamaya kolay gelinmemiş, birtakım güçlüklerle karşılaşmıştır. (VI) Bunların göğüslenmesinde ve aşılmasında sanatçılara, eleştirmenlere büyük görevler düşmektedir.

Bu parça düşüncenin akışına göre, iki paragrafa bölünmek istenirse ikinci paragraf kaçınıcı cümleyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

2. (I) "Edebiyat" kelimesi ne Farsçada ne de Arapçada mevcut olan, Fransızca *litterature* sözcüğünü karşılamak için uydurulan bir kelimedir. (II) Evet, kelimenin kökü Arapça "edeb" ama "edeb"le "edebiyat", Doğu ile Batı'dır; irfanla kültür gibi. (III) Edeb, insanın bütün davranışlarını kucaklayan bir kelimedir. (IV) İslamiyet'ten önce "yemeğe davet", İslâmiyet'ten sonra "fazilete davet" anlamında kullanılmıştır. (V) Tanzimat'la beraber edebi eserler için kullanılmaya başlanmıştır. (VI) Ahlakiliğin ön plana çıktığı bu kelimeyle günümüzde *terbiye*, *edeb* ve *edebiyat* kastedilmektedir.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense, ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

3. (I) Yaşam, tüm zaman ve mekânıyla anlatma etkinliğinin içindedir. (II) İnsanoğlu hayatının her anında daima anlatacak bir şeyler bulmuştur. (III) Her birey gün içinde de daima bir anlama ve anlatma çabası içindedir. (IV) Yani anlama ve anlatma, insanoğlunun en eski ve en yaygın eylemlerindedir. (V) O sebeple insanlık tarihinin en eski yazılı ve sözlü eserlerinin de yine anlatma esasına bağlı olduğu görülür. (VI) Dünya tarihinin en eski metinleri olan bütün masallar, efsaneler, destanlar hep anlatma çabasının ürünleridir.

Bu parça düşüncenin akışına göre, iki paragrafa bölünmek istenirse ikinci paragraf kaçınıcı cümleyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

4. (I) Yirmi birinci yüzyıla girerken her toplum kendi yurttaşlarından, çok kültürlü küresel değişim karşısında hem çevresiyle işbirliği içinde olmasını, hem de bireysel olarak değişimle başa çıkmasını beklemektedir. (II) Kurumlar arasında, bu amaca temel katkıyı sağlayacağı sözünü, sadece eğitim kurumları vermiştir. (III) Ülkenin geleceğini hazırlama işlevi de bulunan eğitim kurumları, geleceği görmek ve gelecek için gerekli olan değişim gereksinimlerini belirlemek durumundadır. (IV) Tüm kurumlar gibi eğitim kurumları ya da okullar da değişim gereksinimlerinden etkilenmektedir. (V) Açık bir sistem olan okul, bu yenileşme isteklerine karşı daha kırılabilir bir yapıya sahiptir. (VI) Bu açıdan bakıldığında, okullarda değişim son derece doğal ve kaçınılmaz bir olgudur.

Bu parça düşüncenin akışına göre, iki paragrafa bölünmek istenirse ikinci paragraf kaçınıcı cümleyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

5. (I) Edebî türlerle ilgili bilinen en eski yazılı görüşlerden biri Aristo'ya aittir. (II) *Poetika* adlı eserinde şiire ayırdığı bölümlerde ileri sürülen görüşlerinden birisi, şiir ve hikâye arasındaki yakın ilişkiye işaret etmekte ve bu iki tür arasındaki geçişlerin varlığının çok eskiye dayandığını göstermektedir. (III) Eser, neredeyse bütünüyle bu iki türün yansıması olan, her ikisi de öykülü birer tür olan epik şiir ile tragedyanın özellikleri ve birbirlerinden farklı, üstün olan yönleri üzerine yazılmış bir kitaptır. (IV) Aristo'nun *Poetika* adlı eserindeki açıklamalar, edebî türler arasındaki benzerliğin en çok destan ile tragedya olduğunu göstermiştir. (V) Eski Yunan'daki epik şiir ile ahlâki bakımdan ağırbaşlı konuların taklit edildiği, başı sonu olan tragedya türlerinden her ikisi de öykülemeye başvurmaları açısından birbirlerine benzerler. (VI) Bahsi geçen bu türleri birbirinden ayıran bazı özellikler de yok değildir.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense, ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

1. Sartre, yazar ve ozanla ilgili şu ifadeleri kullanmaktadır: “Düzyazı yazarı yazıyor, doğru, ozan da yazıyor. Ama bu iki yazma edimi arasındaki tek ortak yan, harfleri kâğıda geçiren elin hareketidir. Bunun dışındaki şeylere gelince evrenleri birbirinin tam tersidir ve biri için geçerli olan öteki için değildir. Düzyazı, özü gereği yararlıdır, bana kalsa düzyazı yazarını seve seve *sözcüklerden yararlanan adam* diye tanımlarım. Mösyö Jourdain terliklerini isterken, Hitler Polonya’ya savaş ilan ederken düzyazı yaratıyordu. Yazar, konuşan kimsedir. O gösterir, ortaya koyar, buyurur, yadsır, çağırır, yalvarır, hakaret eder, inandırır, araya sokuşturur. O sebeple düzyazı çoğunlukla kurudur, soğuktur, tek yüzlüdür. Ozan da yazar gibi anlatmaya, açıklamaya ya da öğretmeye kalktığında şiir düzyazı halini alır.

Sartre’den alınan bu parçada asıl vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şiir dili ile düzyazı dili birçok açıdan birbirinden farklıdır.
- B) Düzyazı ile anlatılabilecek düşünceler şiirle anlatılamaz.
- C) Şiir ve düzyazı birbirinden farklı türler olduğu için yazarlar bunların sadece birine yönelmelidirler.
- D) Düzyazı yazarının yaptığı sözcük oyunlarını ozan gereksiz yere kullanmaz.
- E) İnsanlar şiirdeki samimiyeti ve canlılığı düzyazılarda bulamazlar.

2. Medya artık bizi tamamen kuşatmış durumda. Zamanımızın neredeyse bütün boşluklarını televizyon ile dolduruyoruz. Aslına bakarsanız buradaki olumsuz durumun oluşmasında bizden ziyade televizyon kanalları daha ön planda. O kadar çok kanal seçeneği var ki insanlar zahmet edip de artık dışarı çıkma gayretinde bulunmuyorlar. Evimde oturayım, ekran karşısına geçip baygın baygın programları izleyeyim havasında. Nasıl olsa sınırsız sayıda kanal mevcut. Peki, düşünün bakalım, bir kitapçıya en son ne zaman uğradınız? En son hangi kitabı elinize aldınız? Bu sorulara cevap vermek günümüz insanınca çok güç. Artık kitaplar üzerine sohbet edecek insan bulamıyoruz. Ama tutup da bir televizyon programından bahsedeceğimiz zaman bilmeyen yoktur.

Bu sözleri söyleyen kişinin anlatmak istediği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kitapların işlevinin televizyona yüklenmesinin yanlış olduğu
- B) Kitaplara olan ilginin televizyon programları kadar olmadığı
- C) Televizyonun insanları uyuşturup onlara yararsız bilgiler sunduğu
- D) İnsanları okumaya yönlendirici çalışmaların çağımızda çok az olduğu
- E) Televizyonlarda kitap ile ilgili programların yapılmadığı

5. Kendi kusurlarını affetmeyen bir insanın bütün kusurları affedilebilir.

Bu sözle vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Affetmeyi becerebilen insanların kusurları daha azdır.
 B) Kişi affetmeyi bilirse kendi kusurlarına daha kolay çare bulur.
 C) Kendi eksiklerini bilen insanların başkalarını affetmesi daha kolaydır.
 D) Kendini değerlendirebilen insanlar, kusurları en az olan insanlardır.
 E) Öz eleştiri yapan bir insanın eksiklikleri görmezden gelenebilir.

6. I. Buzullardan kopan parçaların üzerinde kalan siyah, kalın derili penguenler, yardım umarcasına telaşla çırpınıyordu.
 II. İnsanın sosyalleşmesi için illaki geniş arkadaş çevresine ihtiyaç olması gerektiği görüşüne katılmıyorum. İnsan tek başına ya da birkaç kişiyle de sosyalleşebilecek aktiviteler oluşturabilir.
 III. Bir insanın, bir konunun, bir yapıtın doğru ve yanlış yönlerini gösterme uğraşına eleştiri denir.
 IV. Edebiyatımızda neredeyse bütün türlerde eser veren sanatçılar, çok geniş bir kesime hitap etmişlerdir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerde, aşağıdakilerden hangisine bir örnek yoktur?

- A) Öyküleme
 B) Açıklama
 C) Betimleme
 D) Tartışma
 E) Tanımlama

7. ve 8. Soruları Aşağıdaki Parçaya Göre Cevaplayınız.

Ben sahnede bir konu anlatırım. Ama seyirci ne düşünür, neye kızar, neye sevinir, neyi hayal eder o kendi hayat perdesine bağlı. Ben hayatın bir sürü perdelerini sunuyorum. Ama herkesin o perdede neyi görüp neyi anlayacağı kendisine bağlı. Bu yüzden hitap ettiğim kesime hiçbir konuda söz veremem, umut dağıtamam. Yazarken düşünüyorsun, seyirciyi hem güldürmek hem düşündürmek istiyorsun. Bütün duyguları orada birlikte yaşarken farklı bir enerji patlaması oluyor. Bir yolculuğa çıkıyoruz ama o yolculuğu herkes farklı yaşıyor. Herkesin algılama faktörü farklı.

7. Bu parçada belirtilenler, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- A) Sanatınızla hangi toplumsal kesime hitap ediyorsunuz?
 B) Eserinizi oluştururken amaçlarınızın değiştiği oldu mu?
 C) Sanatınızı anlamak için belli bir kültür seviyesine sahip olmak mı gerekiyor?
 D) Sahnede beklemediğiniz tepkilerle karşılaştığınız oldu mu?
 E) Sanatınızla insanlara ne vaat ediyorsunuz?

8. Bu parçanın yazarı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yaşamın çeşitli yönlerini anlatan bir sanatçıdır.
 B) İzleyicilerin ne düşündüğünü önemsememektedir.
 C) Gerçekçi bir bakış açısına sahiptir.
 D) Duygu ve düşüncelerini açıkça dile getirmektedir.
 E) Kişisel beğeni farklılıkları konusunda bilinçlidir.

1. B 2. D 3. C 4. A 5. E 6. A 7. E 8. B

7. Bir sözcüğe işlevleri farklı iki yapım eki getirilebilir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili sözcükte bu açıklamaya uygun bir kullanım vardır?

- A) Birazcık gülümse, emin ol hiçbir şey kaybetmezsin.
 B) Edebiyatın hayatına bir renklilik katması gerektiğine inanıyordu.
 C) Eşyalarını sınıf başkanı aracılığıyla başka öğrencilere taşıttırdı.
 D) Bu tarihi eserin içeriği Türk aydınlarının dikkatini çekti.
 E) Yazarlar evrenseli bulmak amacıyla yola çıkmalılar.

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yansımadan türeyen sözcük isim görevinde kullanılmıştır?**

- A) Kaldığımız pansiyonun hemen önünde dört kedi sabaha kadar miyavladı.
 B) Parktaki çocuklar çocuğun elindeki ktır simitlere bakıyorlardı.
 C) Evin önünde biraz daha bekle, ne var yani çatladın mı?
 D) Mahsur kaldığımız dağda bizi en çok korkutan rüzgarın uğultusuydu.
 E) Kına gecesinde davetlilere dağıtılmak için hazırlanan yemek fokurduyordu.

9. Ben medeniyim, demekle medeni olunmaz. Önce insanları

I
 sevmeyi ve onlara yararlı olmayı düşünmelisin. Sesini
 II
 III
 IV
 insanlara duyurabildiğin ölçüde medeniyetin özelliklerini taşırsın. Kendin tek başına medeni olmuşsun neye yarar.
 V

Numaralanmış sözcüklerin hangisinde varlığın kime ya da neye ait olduğunu gösteren bir ek kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

10. "-lar, -ler" eki aşağıdaki cümlelerin hangisinde yapım eki olarak kullanılmıştır?

- A) Dertler derya olmuş, nasıl yaşanır buralarda?
 B) Yengemler yeni bir ev aldı, onlara hayırlı olsun gideceğiz.
 C) Bildiklerinden değil de bilmediklerinden güç alan bir insandı.
 D) Bakan Bey, iki gün sonra bizi ziyaret edecekler.
 E) Yemeklerin hepsinden azar azar alıp masanın başına oturdu.

11. Neden nesnelerin merkezinin burada olduğunu söyleye-

I
bileceğimi anlıyorsunuz demek; kıtanın bir ucunda ol-
 sak bile. Duyarlı bir insan anlar bu tuhafıkları. Öyle ya da

II
böyle, gazete okuyanlar Avrupa'nın her yanından gelir ve
 III

iç denizin çevresinde, renksiz kumsalda duraklar.

IV V

Yukarıdaki numaralanmış sözcüklerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. sözcük birleşik fiildir.
 B) II. sözcük türemiş bir sözcüktür.
 C) III. sözcük basit yapıli bir sözcüktür.
 D) IV. sözcükte sözcük yapım eki aldığıında ünlü düşmesi gerçekleşmiştir.
 E) V. sözcükte hem yapım eki hem de çekim eki vardır.

12. **Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde bilgi yanlış yapılmıştır?**

- A) "Koşuyorum" sözcüğünde iyelik eki vardır.
 B) "Uzun" sözcüğünde yapım eki vardır.
 C) "İnsanca davranış" tamlamasındaki "ca" eki yapım eki-
 dir.
 D) "Ağlamadılar" sözcüğünde üç farklı çekim eki vardır.
 E) "Geleceğimiz" sözcüğü yalın hâldedir.

1. B	2. D	3. B	4. E	5. C	6. A	7. D	8. D	9. D	10. B	11. C	12. A
------	------	------	------	------	------	------	------	------	-------	-------	-------

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde miktar zarfı kullanılmamıştır?

- A) Atalarımız, “Aza kanaat etmeyen çoğu bulamaz”, demişler.
 B) Sizi buralara getirmek için varımızı yoğumuzu harcadık, çok masraf ettik.
 C) Kaza yapan aracın plakasını okuyamadık, bizden epey uzaklaşmıştır.
 D) Sürekli müzik dinleyerek başarılı olamazsın, çalış biraz.
 E) Kurumun yetkilileri, üyelerini tam bir saat dışarıda bekletti.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili söz öbeği, zarf göreviyle kullanılmıştır?

- A) Ne kadar inkâr edersek edelim geçmişin gölgesi hepimizin üzerindedir.
 B) Bütün bir yıl eğitim sorunlarına kafa yorarak çözüm aradık.
 C) Her doğan gün bizim için yeni bir umut kapısı anlamına geliyor.
 D) Yaşlıların sorunlarına gençlerin de ilgili olması çok sevindirici.
 E) Gelecek günler ülkemiz için neler getirecek kim bilir?

3. Eylemsilerin bazıları tek başlarına ya da başka bir sözcükle öbekleşerek zarf(belirteç) görevinde kullanılırlar.

Aşağıdaki altı çizili sözcük ya da söz gruplarının hangisi bu duruma örnek gösterilemez?

- A) Baharın gelişiyile insanlar çevrelerine apayrı bir mutluluk veriyorlar.
 B) Hata yaptığını anlayınca koşar adım geldi yanımıza.
 C) Sanatçı sahneye çıkmayınca sabrımız giderek taşmaya başlamıştı.
 D) Havuza düşen çocuk, çırpındıkça daha da dibe batıyordu.
 E) Artık memleketimin görüleli bir yanı kalmamış, her yer modernleşmiş.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir zarf (belirteç) eylemi zaman yönünden sınırlamıştır?

- A) Hiçbir ülkenin eğitim politikamıza karışmasına izin veremeyiz.
 B) Zulme karşı sessiz kaldığımız yeter, artık biz de elimizi taşın altına koymalıyız.
 C) Zor zamanlarda yanınızda olan kişiye sınıksız sarılmalsınız.
 D) Sen ne kadar önde gidersen git, seni takip eden yoksa çaban boşadır.
 E) Tüm zamanını bilgisayar ve telefon başında geçiren bir gençlik türedi.

5. “Doğru” sözcüğü, aşağıdaki cümlelerin hangisinde, başka bir sözcükle birlikte zarf öbeği oluşturmuştur?

- A) Bazen doğruyu söylemek insanın başına bela açar.
 B) Güvenilebilecek doğru insanı bulmak gerçekten çok zor.
 C) Fotoğrafçı, doğru anları bekleyen ve şahane kareler yakalayan kişidir.
 D) İşin doğrusu bu işten alınızın aklıyla çıkacağınızı hiç düşünmemiştim.
 E) Sabah saatlerinde başlayan kar, akşama doğru etkisini gittikçe arttırdı.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yer-yön zarfı (belirteci), bir isim tamlamasının tamlayanı olarak kullanıldığı için adlaşmıştır?

- A) Gecenin bir yarısı yukarı caddeden gelen ambulans sesleri ile irkildik.
 B) Bu fiyattan aşağısı kurtarmaz, en iyisi siz başka bir ürüne bakın.
 C) Dışarıda öyle bir fırtına vardı ki adeta evlerin çatıları yerinden oynuyordu.
 D) Sizinle ileride bu masaya tekrar oturacağımızdan eminim.
 E) İçerinin ısıyı kaybolmasın diye camlara yeniden silikon çektiler.

Deneme Tadında Testler

1. Bir yazarın farklı kelime kullanma ---- doğrudan alıcı söz varlığının zenginliğine bağlıdır. Alıcı söz varlığı dinleme ve okuma ---- ile oluşmuş ve edilgen durumdaki söz varlığıdır. Alıcı söz varlığındaki unsurlar ne kadar fazla olursa konuşma ve yazma becerilerinin oluşturduğu ---- söz varlığına aktarılacak unsurların farklı olması da o derece mümkün olur.

Yukarıdaki boşlukları anlam bakımından en uygun şekilde bütünleyen seçenek hangisidir?

- A) imkânı – alışkanlıkları - bilimsel
- B) olasılığı – becerileri - üretici
- C) çabası – ilgileri - biriktirici
- D) ustalığı – yöntemleri - yapıcı
- E) titizliği – isteği - geliştirici

2. Yazarken, cevaplardan çok sorularla ilgileniyorum ve o soruların peşinde alınacak yolların cevaplara ulaşmaktan daha mühim olduğunu düşünüyorum. Yolda olduğunuz zaman her şeye farklı açılardan bakma ve değişimi, etkenleri, nedenleri görebilme fırsatınız olur. Cevaba çabuk varmaksa tehlikelidir. Çok şeyi atlar ve çoğunlukla yanlış noktada yolculuğu erkenden bitirirsiniz. Ben akılcılıktan yanayım. Soruları, şüpheli önemsiyorum. Benim için, "neden" sorusu tek "çünkü"ler çok. O çokluğun nedenleri de başka bir neden sorusu... Hayatın nasıl başı sonu yoksa, ezeli ve ebedi bir döngüye her şey, soruların da cevapları yok ama döngüsü var ve aradığımız her şey cevapta değil, o yolda ve döngüde bence.

Bu parça aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı olabilir?

- A) Yazarken hangi anlatım yöntemlerini kullanıyorsunuz?
- B) Önceliğinizi üsluba mı içeriğe mi veriyorsunuz?
- C) Eserlerinizi oluştururken kendinize en çok sorduğunuz soru hangisidir?
- D) Eserlerinizde işlediğiniz konularla risk aldığınızı düşünüyor musunuz?
- E) Kitaplarınızda kesin yargılara varmamanızın sebebi nedir?

3. Türk mutfak kültürü incelendiğinde, Türklerin 10. ve 11. yüzyıla dayanan Orta Asya'dan günümüze değin süren tarihsel bir sürecini görebilmekteyiz. Asya ve Anadolu topraklarının sunmuş olduğu ürünlerin çeşitliliği, tarihsel süreç boyunca diğer kültürlerle yaşanan etkileşim, Selçuklu ve Osmanlı saraylarında yeni gelişen tatların varlığı, Mezopotamya'dan kaynaklanan Anadolu mutfağının varlığı gibi etkenler Türk mutfağının renkliliğini ve çeşit zenginliğini sağlayan unsurlardır. Göçebe kültüründen, Anadolu, Selçuklu ve Osmanlı geçmişine dayanan Türk mutfak kültürü, günümüze kadar çok gelişmiş ve olgunlaşmış durumdadır. Gastronomi uzmanlarına göre, Türk mutfağı dünyanın önemli mutfakları arasında yer almaktadır.

Bu parçadan kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dünyada çeşit zenginliğinin en fazla olduğu mutfak, Türk mutfağıdır.
- B) Mutfak kültürü konusunda uzman olan yabancı kişiler de Türkiye'nin mutfak kültürünü övmektedir.
- C) Türk mutfağındaki ürün çeşitliliğinde siyasi, sosyal ve ekonomik bazı şartlar etkili olmuştur.
- D) Göçebe hayatta yaşayan topluluklarda da mutfak kültürünün izlerine rastlanmaktadır.
- E) Türklerde mutfak kültürü 10. yüzyıldan itibaren başlamıştır.

4. **Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözlerden hangisinin yazımı yanlıştır?**

- A) Gençlik merkezindeki konferansa her sınıftan 12şer kişi götürdüler.
- B) Yeşilay Derneğinin sembolü, karşıdan bakıldığında iki ucu sağa bakan yeşil bir hilâldir.
- C) Bu sabah babaevinden ayrılan gelin oldukça duygusal anlar yaşadı.
- D) Hastalıklara çağ dışı bazı çözümler bulmaya çalışanlar sürekli hüsrana uğruyorlar.
- E) Bu dinletide, Milli Edebiyat Dönemi'nin ünlü şairlerinden şiirler seslendirilecekti.

7. Aşağıdakilerin hangisinde, cümlede kullanılan birleşik eylem çeşidi ve anlamları eleştirmelerinde yanlışlık yapılmıştır?

	Cümle	Birleşik eylem	Kattığı anlam
A)	Eğitime desteğinizden dolayı size çok teşekkür ederiz.	Yardımcı eylemle kurulan birleşik eylem	Yapılan iyiliğe karşı duyulan hoşnutluğu anlatmak
B)	Ülkemize doğrudan yatırım yapılan yılları mumla arıyoruz.	Anlamca kaynaşmış birleşik eylem	Çok istek ve özlemlerle aramak
C)	Eşyaları kendim çıkarabilirim, yardıma ihtiyacım yok.	Kurallı birleşik fiil (yeterlik)	Gücü yetmek, başarmak
D)	Kalenin en tepesine çıkıp seyreyledim tüm şehri.	Yardımcı eylemle kurulan birleşik eylem	Bir şeyi geriden gözlemek, bakmak
E)	Arabanın kapısı açılıverince hepimiz yere düşecektik.	Kurallı birleşik fiil (yaklaşma)	Bir anda, umulmadık bir zamanda

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "gibi" edatının yerine geçen bir ek kullanılmamıştır?

- A) Bu olay ancak kadınca bir bakışla çözülebilir.
 B) Sana bir hediye aldım, eminim çok beğeneceksin.
 C) Sencileyin bir insana, bencileyin bir adam gerek.
 D) Küçük çocuk pamuğumsu bir deriye sahipti.
 E) Genç, sınavı kazanınca uçarcasına sevinmişti.

9. ve 10. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Fernand Braudel'e göre 1511'de, Peçevi İbrahim Efendi'ye göre 1555 yılında Osmanlı Devleti'nde kullanılmaya başlanan "Türk Kahvesi", Türkler için kültürel geçmişin, sosyal tarihin ayrılmaz bir parçasıdır. (II) Osmanlı İmparatorluğu'nun esas olarak 16. yüzyılda tanıştığı kahve, zamanla sosyal ve edebi hayatın önemli bir parçası olmuştur. (III) Dost meclislerinde kendisine yer bulmuş, konukların ağırlandığında başrolü oynamış, edebi hayatın önemli imgelerinden birine dönüşmüştür. (IV) Kahve hazırlamada kullanılan geleneksel yöntemler, sanatsal değeri olan cezve, fincan, havanlar gibi özel araçların ve gümüş takımlarının gelişimini sağlamıştır. (V) Diğer çeşit kahvelerden daha yumuşak, aromalı ve yoğun olan Türk kahvesini kendine özgü olan aroması, telvesi ve köpüğüyle diğer kahvelerden ayırmak oldukça kolaydır.

9. Bu parçada Türk kahvesi ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Türk kahvesi tadı ve görünüşü nedeniyle diğer kahvelerden daha yaygın olarak kullanılmaktadır.
 B) Kahve, yazar ve şairlerin eserlerinde kendine yer bulmuş bir içecektir.
 C) Kahvenin Osmanlı İmparatorluğu'na gelişinde farklı görüşler vardır.
 D) Kahve kültürünün gelişimi, bazı sanat ve zanaat ürünlerinin gelişimine öncü olmuştur.
 E) Kahvenin insani ilişkileri kuvvetlendiren bir özelliği vardır.

10. Kahvenin anlatıldığı bu parçadaki numaralanmış cümleler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede öznel ve nesnel ifadelerle birlikte yer verilmiştir.
 B) II. cümlede işlevleri anlatılmıştır.
 C) III. cümlede II. cümlede anlatılanları destekleyen örnekler verilmiştir.
 D) IV. cümlede her türlü sanatsal etkinliğe katkısından bahsedilmiştir.
 E) V. cümlede bir karşılaştırma söz konusudur.

1. B 2. E 3. A 4. D 5. C 6. B 7. E 8. C 9. A 10. D